

בס"ד

שאלון בחינה

בנושא:

מקוואות

מועד:

שבט תשפ"ד

סמל שאלון:

108.2.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

בהצלחה!

מועד שבט תשפ"ד

בס"ד

בחינה בהלכות מקוואות

כ"ז שבט תשפ"ד

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

טבילה בנהרות

1. א. נהר ממי מעיינות שירדו לתוכו גשמים אלא שרבו הזוחלין על הנוטפין ובעקבות כך התרחב האם יטהר הנהר בזוחלין במקום הישן ובמקום שהתרחב? בתוך כך הסבר את עדותו של רבי אלעזר בר צדוק שהעיד על הזוחלין שרבו על הנוטפין שהם כשרים!
- ב. "אבוה דשמואל עביד מפצי לבנתיה ביומא דתשרי" – הסבר לאיזה צורך נצרכו המפצים (ג') (ביאורים)!

חזקת המקוואות

2. א. מקווה של גוי והמפתח בידו - והגוי מקבל שכר מישראליות הטובלות שם, ואומר שלא התמלא מקווה בשאובים, האם יש להאמין לגוי כשידוע שהיה במקווה כ"א סאה - או כשלא ידוע שהיה במקווה כ"א סאה?
- ב. בור מים הפקר שהניחו חסר מארבעים סאה – וידוע שמיוחד לטבילה או שאינו ידוע שמיוחד לטבילה וכעת נמצא מלא ארבעים סאה, ולא ידענו מי מילא את הבור בכדי לטבול בו האם ישראל בקי בהלכה או ישראל שאינו בקי - האם אישה מותרת לטבול בבור זה לטהרתה? האם ישתנה הדין באופן שיש ספק אם גוי מילא את הבור כדי לרחוץ בו ?

עמוד 1 מתוך 3

פיסולי מקוואות

3. באר בכל אחד מהאופנים המובאים להלן - האם הפסול מן התורה או מדרבנן:

א. טבילה בכלי – הוסף לבאר שני נפקא מינות אם איסורו מן התורה כפי שהובא בפתחי

תשובה?

ב. טבילה בכיפין? הוסף לבאר האם יש לאסור טבילה בשלג מחשש לטבילה בכיפין?

ג. טבילה בזוחלין? הוסף לבאר את הנפקא מינה לדינא אם האיסור מן התורה כפי שהובא בש"ך.

טבילה בכלי

4. א. ים שעשה שלמה היה נקוב כמוציא רימון - וקשה שהרי במשנה נאמר "מטבילין בשידה תיבה ומגדל שהם נקובים כשפופרת הנאד" (מדין השקה), מדוע בים של שלמה היה צריך נקב גדול כמוציא רימון (בי תירוצים לפחות)?

ב. חבית שנמצאת מחוץ למעיין - ומי המעיין עוברים לתוך החבית (כשאינה מנוקבת) – ומשם ממשיך המעיין לצאת מחוץ לחבית לתוך בור הטבילה - האם מותר לטבול בתוך החבית? נמק!
וכיצד הדין אם תטבול האישה בתוך בור הטבילה לאחר שיצאו המים מן החבית?

דין השקה

5. מים שבאים מן מעיין שיש בו ארבעים סאה אל הצינור, על ידי כלים נקובים הקבועים בגלגל – ומן הצינור נשפכים לבור הטבילה ונמצא שיש חיבור בין המעיין לבור הטבילה אלא שבבור הטבילה אין ארבעים סאה – באר ופרט האם הטבילה כשרה בבור הטבילה מחמת החיבור וההשקה למעיין על ידי הכלים הנקובים?

נוטפין שעשאן זוחלין

6. המשנה אומרת (מקוואות ה, ה): "נוטפים שעשאן זוחלין סומך אפילו מקל אפילו קנה ויורד וטובל דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר כל דבר שהוא מקבל טומאה אין מזחילין בו" הבא ג' פירושי הראשונים בביאור "נוטפים שעשאן זוחלין". וכיצד פסק השולחן ערוך?

שלושה לוגין שאובים

7. א. שלושה לוגין שנפלו מכלי אחד, או משלושה כלים, או מארבעה כלים - שלא בבת אחת אלא בהפסק האם מצטרפין לג' לוגין לפסול את המקווה?
ב. מקווה מי גשמים ארבעים סאה חסר קורטוב, ונפלו לתוכו רק שלושה לוגין כעת רוצים לרוקן את המים בכדי להוריד לאחר מכן לתוכו מי גשמים להשלימו לארבעים סאה – כמה מים לפחות – יש לרוקן מן המקווה לפני הורדת מי הגשמים אליו?

דין תלייה

8. שני מקוואות ויש באחד מהם ארבעים סאה ובשני רק עשרים סאה, ונפלו שלשה לוגין שאובים לתוך אחד מהן, ואין ידוע לאיזה מהם נפלו, ואחר כך ירדו גשמים ונתמלאו בשיעור ארבעים סאה, האם מותר לטבול באחד מהם לכתחילה ובדיעבד?

עמוד 2 מתוך 3

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. כתוב את מחלוקת הראשונים ופסק ההלכה האם שלג דינו כמים לעניין הנידונים דלהלן:
- א. טבילה בשלג בשיעור ארבעים סאה שכשהשלג אינו שאוב ולפני שהופשר?
ב. שלג שהובא בכלים שאינם נקובים לבור הטבילה, האם נפסל משום שאוב לאחר שיופשר?
ג. האם מותר לערות מים רותחים יותר משלושה לוגין שאובים על שלג בשיעור ארבעים סאה בכדי להפשירו?
- 10.
- א. בקבוק שיש בפיו שיעור שפופרת הנוד וללא מכסה - ותכולתו שלושה לוגין מים - נפל בטעות למקווה חסר – ומיד שמו לב והוציאו את הבקבוק מהמקווה, האם נפסל המקווה בעצם השקת השלושה לוגין שאובים אליו?
- ב. מקווה חסר שנפל לתוכו יין והשתנתה מראיתו ושוב נפלו לתוכו ג' לוגין מים שאובין, האם פסלוהו? ואם לאחר מכן - חזר - והשלים המקווה לארבעים סאה במי גשמים - וחזרה מראיתם למראה מים, האם מצטרפים היין והמים השאובים - להשלים לארבעים סאה?
- 11.
- א. אישה נמוכה. האם ניתן שתעמוד ותטבול בתוך המקווה - לכתחילה או בדיעבד !
1. על בקעת של עץ?
2. על גב כלי חרס או על גב כלי עץ?
3. בתוך כלי עץ או חרס?
- 12.
- א. כיצד תשיב להלכה – בנידון בור שמתוכו נובע מעיין פחות מארבעים סאה, האם ניתן להתיר שתטבול בבור זה אישה נמוכה שמתכסה כל גופה או כלים שנקנו מן הגוי – כיוון דתנן (מקוואות א, ז) דמעין מטהר בכל שהוא? (הבא למחלוקת הראשונים, ראייה אחת לכל שיטה, ופסק ההלכה).
- ב. וכיצד תשיב באופן שיוסיפו למעיין הנ"ל, יותר מעשרים סאה שאובים, וישלימוהו לארבעים סאה האם המעיין יפסל - או שיכשיר באשבורן - או שיכשיר בזוחלין כיוון דקיימא לן "דמעין מטהר בזוחלין"?

* * *

עמוד 3 מתוך 3